

L'èsser i el lloc

2007-06-01 13:00:29

David Nel·lo

La geografia de les veus

Tres i Quatre, València, 2006

Un total de quatre narracions a priori independents, que –tanmateix– mantenen una certa recurrència formal i temàtica, així com uns lligams entre els personatges que hi intervenen, que podrien portar-nos a llegir-les en clau de conjunt, en clau de novel·la. Una adscripció a un o a un altre gènere literari que, en qualsevol cas, no és un element prioritari gairebé mai –el volum, de fet, no en fa cap marca explícita–; però que en el cas de *La geografia de les veus* potser explica alguns aspectes que hem trobat a faltar en una obra, d'altra banda, més que correcta i recomanable.

Siga com siga, el títol del conjunt no pot ser més explícit, ja que les quatre històries remetent cadascuna a una veu i a un espai geogràfic; i és en aquesta relació que s'estableix entre les persones i els llocs que habiten on es forja el tema que unifica tota l'obra. Històries, doncs, narrades en primera persona, en quatre llargs monòlegs d'altres tants personatges en què es parla d'emigració, de les arrels que es tallen i de les que s'han de tornar a construir a molts quilòmetres de distància, d'aquells que semblen perpètuament desarrelats siguen on siguen, i també de la recerca dels orígens: d'unes hipotètiques arrels remotes. Uns discursos, a més, en què coincideix un cert to de recapitulació de la pròpia vida, de passar comptes amb algunes decisions preses –especialment, però no només, en el cas de dues dones en l'últim tram de les seues existències–, i en les quals el lector anirà descobrint des de bon començament les relacions que uneixen els diferents personatges.

L'obra s'obri amb Rosalia, l'anciana que recapitula des de la seua casa a Torredembarra alguns dels moments decisius d'una vida transcorreguda íntegrament al poble; especialment, el suïcidi del promés, la posterior necessitat malaltissa de conquerir-ne el de la millor amiga, i la partida d'aquesta parella cap a Austràlia per tal de buscar una vida millor. Després, Pere parla des de la ciutat de Buçaco, a Portugal. És el fill de Cis i de Filet, l'amiga de Rosalia i el marit emigrats a Austràlia, on ell va nèixer. Hi representa el desarrelat perpetu i en tots els sentits; sobretot, per la constant fugida cap endavant en la relació amb les dones. El tercer monòleg és el de Cis des de la ciutat d'Ensay, a Austràlia. I hi recorda tot el llarg i difícil trajecte de l'emigració: des del moment d'una decisió tan dura fins a l'interrogant que mai no acaba sobre quan és que poden considerar-s'hi definitivament arrelats, definitivament feliços. Finalment, Rita parla des de l'avió que la porta de retorn de Barcelona cap a Austràlia. És la néta de Cis i de Filet, la neboda de Pere, i torna de passar dos anys a prop d'on van nèixer els seus avis materns. Un viatge nascut de l'intent de fugir de determinats fantasmes que l'han torturat els darrers temps; i la tria de Barcelona com a destinació, en la recerca de les arrels familiars.

Individualment, les quatre històries que proposa Nel·lo se sustenten en narracions ben construïdes, amb un llenguatge adobat amb certes tonalitats líriques, i que encerten –des del discurs sempre en primera persona– a reconstruir personatges, ambients i situacions. Potser, però, ens hagués agradat poder-les llegir com un tot més unitari, i és en aquest aspecte on *La geografia de les veus* no acaba de reeixir. Perquè els lligams entre els diferents personatges no hi aporten res de substancial: les seues històries no

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

són complementàries ni hi ha cap peça pendent de completar; en general, no canviaria res d'essencial si els eliminàvem. Però, sobretot, es troba a faltar un treball de construcció d'aquestes *veus* a què al·ludeix el títol que les vincule, no només a la geografia, sinó també a la generació. Perquè, en la pràctica, el llenguatge de tots quatre personatges és perfectament intercanviable, malgrat la distància espacial i generacional; si exceptuem unes mínimes marques que, per decoratives, esdevenen sobreres. Com que el personatge de Rosalia empre sistemàticament les formes *naltros* i *valtros*; o el de Cis, algunes expressions soltes en anglés, sense que això tinga cap continuïtat.